Nr 439. Kraków, Poniedziałek 5. Października 1914. Rok XXXIII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „ — „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi Nr 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Jagiellońska 8 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA
WYDANIE PORANNE

Prenumeratę i przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 8. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 24 h., za każdy następny raz 18 h. — **Nadesłane** po 80 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Walki z Rosyanami na Węgrzech

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Budapeszt, 5 października.

Węgierskie Biuro Korespondencyjne donosi pod datą 3 października:

Jedyna rosyjska kolumna wojska, która się jeszcze znajduje w kraju, mianowicie oddział rosyjski, który się wdarł koło Körözmező. walczył dzisiaj z oddziałem straży granicznej, który tylko w szczupłej liczbie stał naprzeciw Rosyan. Ponieważ posiłki na tej najbardziej ekscentrycznej linii dopiero teraz przybywają, musiało się nasze wojsko straży granicznej cofnąć do Hosszumező, gdzie wraz z znajdującem się w drodze wojskiem pomocniczem, jak to jest do przewidzenia, uczyni koniec także i temu epizodowi. Skutkiem cofnięcia się naszego wojska do Hosszumező musiano czasowo opróżnić Marmaros Sziget. Zarząd komitatu urzęduje w Huszt, dopóki po odrzuceniu z powrotem Rosyan nie będzie mógł powrócić do Marmaros Sziget.

W innych przełęczach karpackich postępują nasze wojska wszędzie zwycięsko naprzód.

---o---

Wyparcie Serbów i Czarnogórców z granic Bośni.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Wiedeń, 5 października.

Urzędowo donoszą pod datą 4 października:

Siły serbskie i czarnogórskie, które wtargnęły do wschodniej Bośni, zmusiły do wysłania naszych sił na ten obszar, leżący na boku od terenu głównych rozstrzygnięć.

Pierwsza tamże rozpoczęta akcya uwieńczona została skutecznym rezultatem. Dwie brygady czarnogórskie, brygada Spuzka pod komendą generała Vukovica i brygada Zetska pod generałem Rajevicem, zostały po zaciętych dwudniowych walkach zupełnie pobite i wyparte ku Foczy, poczem w panice cofnęły się ku granicy kraju i musiały pozostawić cały tren, wraz z nieznacznymi zapasami, zdobytymi w Bośni.

Także przy tej sposobności znaleziono zwłoki naszych kilku patroli, naprzód wysłanych, w bestyalski sposób zbezczeszczone, wśród nich zwłoki jednego chorążego.

Przy akcyi, rozpoczętej w północnym odcinku, pojmano w niewolę cały batalion serbski. Dokonał tego nasz półbatalion.

Potiorek, marszałek polny.

---o---

Postępy armii niemieckiej

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego.)

Berlin, 5 października.

Biuro Wolffa donosi:

Z wielkiej głównej kwatery donoszą pod datą dnia 3 bm.:

Na francuskim placu wojny nie nastąpiła żadna istotna zmiana.

Atak na Antwerpię.

W ataku na Antwerpię padły także forty Lierre, Welchem i Koenigshockt oraz położone w pośrodku reduty. W pozycyach, położonych pośrodku, zdobyto 30 dział. Luka wybita w zewnętrznym pasie fortów pozwala na prowadzenie dalej ataku przeciw wewnętrznej linii fortów i przeciw miastu.

Zwycięstwo pod Augustowem.

Na wschodzie został III. syberyjski i XXII. korpus armii, które się znajdowały na lewem skrzydle armii, postępującej przez Niemen, pobite po dwudniowej zaciętej walce koło Augustowa. Zabrano przeszło 2.000 nierannych jeńców oraz pewną liczbę dział i karabinów maszynowych.

---o---

Augustów,

miasto powiatowe nad Nettą (dopływ Biebrzy i Narwi), leży przy trakcie bitym warszawsko-kowieńskim, o 240 kilom. od Warszawy, a 28 od Suwałk. Ludność wynosi 13.000 mieszkańców. Miasto założył w r. 1561 Zygmunt August na gruntach królewskiej włości Knyszyn i uposażył, nadając mu swoje imię. Augustów posiada 4 kościoły: katolicki, ewangelicki i dwa prawosławne. W powiecie dużo jezior. W mieście jest urząd, zarządzający kanałem Augustowskim. Augustów był siedzibą województwa, następnie gubernii tego nazwiska, zniesionej w r 1866.

Bitwa pod Augustowem, stoczona przez wojska pruskie, ma wielkie znaczenie taktyczne, otwiera bowiem wolną drogę korpusom operacyjnym niemieckim, które rozpoczęły ofenzywę na trójkąt twierdz: Osowiec, Łomża, Białystok.

Korpusy rosyjskie: III syberyjski i XXII, które tworzyły lewe skrzydło armii gen. Rennenkampfa, usiłującej zagrodzić marsz na Warszawę, zostały rozbite, zaczem operacya całej armii Niemna jest podciętą.

Osłabiona wielokrotnemi porażkami, armia ta nie jest już w stanie skutecznie stawić czoła prowadzącej ofenzywę armii niemieckiej.

Imieniny cesarza.

(Tel. c. k Biura koresp.)

Wiedeń, 5 października.

W nader godnej i odpowiedniej dla poważnej sytuacyi wojennej formie obchodzono imieniny cesarza w całej monarchii. Wszędzie w modłach proszono o zdrowie i pomyślność wzniosłego monarchy i o ostateczne zwycięstwo. Uroczyste artykuły całej prasy wszystkich narodowości w dniu dzisiejszym stwierdzają z zadowoleniem dotychczasowe sukcesy sprzymierzonych armij i niewzruszoną ufność w zwycięstwo obu państw w tej narzuconej obu państwom wojnie.

Armia w dniu imienin cesarza.

Wiedeń, 5 października.

Z wojennej kwatery prasowej donoszą urzędowo:

W prosty sposób obchodzono imieniny monarchy. Przed południem odbyła się msza, w południe wspólny obiad, w którym wziął udział arcyksiążę Karol Franciszek Józef. Główny komenderujący, arcyksiążę Fryderyk, odczytał wystosowane do monarchy życzenia armii i odpowiedź cesarza i króla.

W telegramie hołdowniczym głównego komenderującego armii arcyksięcia Fryderyka powiedziano: Dla armii, stojącej z łaski Waszej Ces. Mości pod mojem kierownictwem, jest dobrą wróżbą, że nasze główne siły, ponownie wzmocnione, ramię przy ramieniu z częściami ściśle z nami zjednoczonego wojska niemieckiego, **w dniu 4 października, w dniu imienin Waszej Cesarskiej Mości, mogły podjąć znowu ofenzywę na północnym terenie wojennym, po której przy pomocy Bożej spodziewają się zwycięstwa.**

Pomyłka Rosyan w Galicyi.

Wiedeń, 5 października.

„Reichspost“ donosi:

Jak donoszą „Neue Züricher Nachrichten“, dzienniki londyńskie, omawiając straty Rosyan w Prusach wschodnich i Galicyi, podnoszą, że kierownictwo armii rosyjskiej nie doceniło sił austro-węgierskich w Galicyi. **Błąd ten opłacili Rosyanie życiem 100.000 swoich żołnierzy.**

Metropolita hr. Szeptycki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 października.

Jak się „Fremdenblatt“ dowiaduje, rząd austro-węgierski zasięgnął za pośrednictwem ambasadora jednego z mocarstw neutralnych wiadomości o miejscu pobytu arcybiskupa hr. Szeptyckiego, co do którego, jak wiadomo, doniesiono. że został przewieziony do Kijowa. Bliższe szczegóły nie są znane.

Austryackie aeroplany nad Cetynią.

Zadar (Zara), 5 października.

Tutejsza „Hrvatska Kruna“ donosi, że w ostatnich dniach austryaccy lotnicy wykonali loty nad Czarnogórą i **kilkakrotnie rzucili bomby na Cetynię.**

Sytuacya w Warszawie.

Berlin, 5 października.

„Berliner Tageblatt“ przynosi, podług informacyj osób, którym udało się wyjechać z Warszawy, następujące dane o sytuacyi w stolicy Królestwa:

Depresya wśród społeczeństwa jest powszechna. Teatry, aczkolwiek otrzymują subwencye państwowe, często bywają zamknięte z powodu braku widzów. Wśród ludności pracującej panuje nędza. W samej Warszawie **jest 60.000 bezrobotnych, w Łodzi przeszło 130.000.**

Dzienniki codzień są pełne wiadomości o zamachach samobójczych z nędzy i zasłabnięciach z głodu. Pomimo wzmożonej działalności policyi bandytyzm przybrał zastraszające rozmiary, ludzie wieczorem obawiają się wyjść z domu. Obok tego policya polityczna aresztuje codziennie wiele osób z pośród inteligencyi. Między innymi **aresztowany został Tadeusz Miciński** i, pomimo że nie wytoczono przeciwko niemu żadnych konkretnych oskarżeń, **wywieziony do Kaługi.**

„Zeppelin“ nad Warszawą.

Wiedeń, 5 października.

„Neue Freie Presse“ donosi z Berlina pod datą 2 b. m.:

„Thorner Zeitung“ ogłasza następującą urzędową wiadomość:

Wedle wiadomości biura Reutera, balon Zeppelina, który przed kilku dniami rzucił bomby na Warszawę, został następnie pod Modlinem strzałami zmuszony do wylądowania, przyczem Rosyanie mieli jego załogę wziąć do niewoli.

Wiadomość ta jest nieprawdziwą. Balon ów znajduje się nienaruszony w jednym z portów ojczystych.

Obywatel honorowy 24 miast.

Wiedeń, 5 października.

„Reichspost“ donosi z Berlina:

Generał-pułkownik Hindenburg, zwycięzca Rosyan nad jeziorami Mazurskiemi, otrzymał dotąd obywatelstwo honorowe 24 miast niemieckich.

Uwięzienie Burcewa.

Wiedeń, 5 października.

„Neue Freie Presse“ donosi z Berlina pod datą 2 b. m.:

Donoszą tutaj z Kopenhagi:

Wedle wiadomości, które nadeszły do Londynu, znany rewolucyonista rosyjski Burcew został uwięziony w chwili, gdy ze Sztokholmu przybył do Ramo w Finlandyi.

Burcew oświadczył przed swoim odjazdem ze Sztokholmu, że chciał zgłosić się do wojska jako ochotnik (!).

Archangielsk jedynym portem rosyjskim.

Chrystyania, 5 października.

„Tidens Tegn“ donosi, że obecnie w Archangielsku, jako jedynym porcie rosyjskim, mającym możność komunikacyi z zagranicą, panuje ogromny ruch. Ponieważ bałtyckie forty blokowane są przez flotę niemiecką, ruch zarówno towarowy jak osobowy z Rosyi do Ameryki i Anglii odbywa się przez Archangielsk. Stale kursują tam trzy parowce. Jest jednak wątpliwem, czy, gdy morze Białe jeszcze bardziej zamarznie, uda się parowcom specyalnym, łamiącym lód, utrzymać wolną żeglugę.

Traktat rozjemczy Stanów Zjednoczonych z Rosyą.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Waszyngton, 5 października.

Sekretarz stanu dla spraw zagranicznych i ambasador rosyjski podpisali traktat rozjemczy między Stanami Zjednoczonymi a Rosyą.

Joffre marszałkiem Francyi.

Rotterdam, 5 października.

Dzienniki tutejsze przynoszą z Paryża wiadomość, że generalissimussowi armii francuskiej, Joffre'owi, ma być udzielony tytuł marszałka Francyi.

Z tytułem jest połączona pensya 30.000 fr. rocznie.

Wykurzanie załogi fortecznej.

Berlin, 5 października.

„Berliner Tageblatt“ ogłasza otrzymany od swojego korespondenta w głównej kwaterze niemieckiej, opis zdobycia fortu Camp des Romains, który leży w połowie łańcucha fortów, łączących Verdun i Toul.

Francuzi — jak podnosi ów korespondent — bronili się po bohatersku i z energią rozpaczy. Atoli niemieccy pionierzy, uzbrojeni we wszelkie środki, posuwali się naprzód drogami, krwawo zdobytemi. W rowach dzieło zniszczenia uskuteczniali granatami ręcznemi i rurami ogniowemi.

Za pomocą rur ogniowych (Brandröhren) odbywa się wykurzanie z rowów obsługi dział flankujących. Są to wielkie tutki, z których wydobywają się gazy, odurzające załogę i czyniące ją niezdolną do boju.

Podczas walki o fort Camp des Romains pionierzy niemieccy wykurzyli niejeden rów, gdyż nieprzyjaciel nie chciał się poddać. Zdarzało się nawet, że przez otwór wału niemieccy żołnierze zapytywali francuskich, czy mają już dosyć i czy chcą się poddać, ale artylerzyści francuscy odpowiadali, że będą dalej walczyć.

Traktat rozjemczy z Szwajcaryą.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 października.

„Wiener Ztg.“ ogłasza traktat rozjemczy z 2 września 1914 między monarchią austro-węgierską a Szwajcaryą.

Zmiana przepisów moratoryjnych.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 października.

Rozporządzeniem całego gabinetu, ogłoszonem w „Dzienniku ustaw państwowych i w „Wiener Ztg.“, zostają przepisy co do moratoryum w dwu punktach zmienione. Według tego ma być uznaną za wykonaną na czas prezentacya do zapłaty i zaprotestowanie weksla, jeżeli zostanie wykonane w czasie sześciu dni powszednich po dniu płatności. W ten sam sposób przedłuża się termin do zawiadomienia poprzedników.

Drugie postanowienie odnosi się do weksli, zawierające zakaz płacenia weksli i czeków w państwach nieprzyjacielskich.

Cholera.

(Telegr. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 5 października.

Departament sanitarny ministerstwa spraw wewnętrznych donosi, że dnia 3 b. m. stwierdzono w Krainie w dwóch miejscowościach po jednym wypadku cholery azyatyckiej, dalej na Morawach jeden wypadek w Brodze pod Igławą **i jeden w Bielsku. Dalej nadeszły 3 b. m. wiadomości o trzech wypadkach cholery w Galicyi, w Grybowie, u osób wojskowych.**

Wiedeń, 5 października.

W dniu 4 października stwierdzono bakteryologicznie po 1 wypadku cholery azyatyckiej w Pohrlic i w Neugasse koło Ołomuńca, jakoteż jeden wypadek w Karniowie (Jaegerndorf) na Śląsku. Zachorowały osoby, które przybyły z północnego terenu wojny.

O koronę albańską.

Wiedeń, 5 października.

„Korespondenz Herzog“ donosi z Tryestu pod datą 26 bm.:

„Piccolo“ donosi z Durazzo:

Jak wiadomo, Senat albański większością głosów wybrał księciem Albanii, ks. Burhana Eddina, najmłodszego syna byłego sułtana Abdul Hamida. Deputacya, na czele której stoją Aga Ali z Elbassanu i Effendi Mufti z Tirany uda się w tych dniach do Konstantynopola, ażeby wybranemu księciu ofiarować koronę.

Tymczasem nadeszła wiadomość, że Essad pasza przybył do Dibry, gdzie oczekiwały go wierne wojska. Na zgromadzeniu przedstawicieli ludności, zamieszkującej okolice Dibry i Matti uchwalono kandydaturę do tronu Essada paszy. Ponieważ ludność z okolic Elbassanu, Tirany, Kawalli itd. oświadczyła, że nie wpuści do kraju Essada paszy, więc mieszkańcy dystryktu Dibra i Matti postanowili Essada odprowadzić do Durazza. Po tem oświadczeniu Essad pasza wysłał do Durazza swojego zaufanego, który ma stronnikom jego oświadczyć, że Essad pasza czeka, ażeby go rząd powołał do Durazza, w przeciwnym bowiem razie on wyruszy tam na czele 12.000 żołnierza.

KRONIKA.

Kraków, 5 października.

Następny numer „Nowej Reformy“ ukaże się dzisiaj o godzinie 2 po południu.

Imieniny cesarskie. Wczoraj, jako w dniu imienin cesarza, odbyło się w katedrze na Wawelu uroczyste nabożeństwo. Odprawił je w asystencyi duchowieństwa książę biskup Adam Sapieha. Takie same nabożeństwa odbyły się we wszystkich katolickich kościołach całej monarchii. Ludy całej monarchii składały wczoraj w tak ciężkich czasach serdeczne życzenia sędziwemu monarsze.

Nabożeństwo rozpoczęło się w katedrze o godzinie dziewiątej rano przed wielkim ołtarzem. W stalach zajęli miejsca kanonicy kapituły krakowskiej z ks. biskupem Nowakiem, generalicyą, delegaci wszystkich pułków, stacyonowanych w Krakowie, wiceprezydent namiestnictwa dr Adam Fedorowicz, członkowie senatu uniwersyteckiego z rektorem dr Kostaneckim na czele, ekscel. dr Hausner, prezydenci sądu karnego dr Stawarski i cywilnego dr Seidl, st. prokurator dr Wędkiewicz, dyrektor okręgu skarbowego dr Pec, zastępca dyrekcyi kolejowej dr St. Szlachtowski, naczelnik administracyi podatków st. radca Kurek, kierownik inspektoratu pocztowego bar. Dormus, dyrektorzy szkół średnich męskich i żeńskich, oraz szkół ludowych i wydziałowych. W środku presbiteryum umieszczono krzesła dla członków krakowskiej Rady miejskiej, która przybyła w bardzo licznym komplecie. W nabożeństwie wzięła nadto udział młodzież szkolna oraz liczna publiczność.

Podczas mszy św. odśpiewał kierownik chóru katedralnego p. Dec na Graduale preludyum Namysłowskiego, dalej „Ecce Sacerdos“ Molitora i mszę Beltinsa. Po mszy św. odśpiewało duchowieństwo „Te Deum“ przy akompaniamencie organów. Nabożeństwo zakończyło się odegraniem na organach przez p. Deca hymnu państwowego.

Miasto z okazyi imienin cesarskich było wczoraj udekorowane. Z gmachów rządowych powiewały chorągwie o barwach państwowych, z budynków miejskich i prywatnych chorągwie o barwach państwowych, krakowskich i narodowych.

W kościele N. P. Maryi odprawił wczoraj o 8 rano z okazyi imienin cesarskich nabożeństwo ks. arcybiskup Symon.

Do właścicieli realności. C. i k. komenda placu ogłasza: Czynsz za mieszkania, zajęte przez nieobecnych oficerów i podoficerów wypłaca c. i k. Komenda placu (biuro kwaterunkowe, plac św. Magdaleny l. 2, parter na prawo) w godzinach od 10 do 12 przed południem i od 4 do 5 po poł.

Właściciele realności lub ich pełnomocnicy mają się wylegitymować.

Poszukiwania zaginionych. Prof. gimnaz. z Tarnopola, Julian Barabasz, obecnie kadet rez. 24 p. p., prosi o wiadomość o losach swej żony Bronisławy i dzieci — pod adresem redakcyi naszego pisma.

Proszę o podanie wiadomości o siostrze mej Rozalii Mayerowej z Jabłonki niżnej ad Sianki i o p. Ludmile Leszczyńskiej, nauczycielce z Janówki (p. Rożniatów). Einj. fr. Veterinär M. Bełtowski k. k. Landwehruianenreg. Nr. 1 Poprád in Ungarn.

Maryan Ujejski (27 Inf. Truppen Division, Feldpost Nr. 107) poszukuje brata swego, Alfreda, profesora gimnazyalnego.

Feliks Lewicki, oficyał podatkowy z Brzeżan, prosi o przesłanie wiadomości o swej rodzinie pod adresem: Ersatz Bataillon 20 L. I. R. I Komp. Hibbe, (Liptò) Węgry.

Sąd powiatowy w Sokołowie przeniósł swą siedzibę do Nowego Sącza. Tam zechcą podać swe adresy wszyscy funkcyonaryusze sądu.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca.
Michał Konopiński.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10.

Rządca drukarni L. K. Górski.

„Nowa Reforma"

ukazuje się

O godzinie 12 w nocy.

Numer ten nabywać można w Ekspedycyi „Nowej Reformy", przy ulicy św. Anny 1
Wejście z podwórza.

O godzinie $1\frac{1}{2}$ po południu.

O godz. 6 wieczór wydawane będą, w razie potrzeby **nadzwyczajne dodatki.**

Wydawnictwo „Nowej Reformy".

Drukarnia Literacka w Krakowie, ul. Jagiellońska Nr 10. Rządca drukarni L. K. Górski.